

Тижневик Українського Козацтва.

Редакція і Адміністрація: Варшава, Довга 29, Тел. 89-37. — Виходить що-суботи.

Пан Головний Отаман на фронті.

15 серпня б. р. ПАН ГОЛОВНИЙ ОТАМАН С. ПЕТЛЮРА, в супроводі прем'єра Міністрів п. Прокоповича і Керуючого Міністерством Містечтва і Культури п. Зайцева, відвідав фронт N. дивізії.

Військо з радістю вітало свого вождя.

Фронт військ У. Н. Р.

Усі вперті спроби більшовиків розторищити український фронт на р. Стрипі розбилися цілком, о нерушимий опір військ У. Н. Р.

Погром більшовиків під Варшавою.

Починаючи від 15 серпня біжучого року, яко наслідкі польського контр-наступу, поляками здобуто: більше 60000 полонених, десятки гарматних батарей, тисячі кулеметів і необчислиму кількість амуніції та майна.

На всьому фронті червона армія зупинилась, подалась назад і зараз валиться, як купа гною порохна й тлі.

Стоїмо на передодні подій світової ваги.

21 серпня 1920.

Перемога Польської Армії над більшовиками перш за все в перемогою, заделегідь, опрацьованого, добре виготованого і стисло виконувомого стратегичного плану вис-

шого Польського Командування. Вартість і значіння цього пляна — величезне, небувайне. І те і друге значно збільшується, коли приймемо на розвагу ту непомітну подробицю, що плян цей, аж до початку свого здійснення, був цілковитою таємницею. Увесь світ в тому числі ворог і саме польське громадянство і думки не припустило, щоб Польське Командування мало *такий плян*. Усі рахували справу пропащою, в тому числі і п. Ллойд Джорж. Великий конфуз зготовила стратегія дипломатії, доказуючи лишній раз правдивість афоризму, що в часі війни стратегія керує політикою, а не навпаки.

Перемога Польської зброї над більшовиками, для всіх борців за волю Українського Народу, в такою самою радістю, якою вона в для справжньої патріотичної Польщі. Пишемо „для справжньої патріотичної“, бо існує, бачте, певна частина Польщі, котра бажала б узріти перемогу . . . ворога. Це никла купка комуністів і більша купка т. з. ендеції

(Ендеція майже те саме, що наші гетьманці).

Слава навіки тим головам, котрі в найтяжшій хвилині борні не втратили притомности духа, а навпаки—здобулися на міцні рішучі і тверді вирішення, котрими в потрібну, критичну минуту перевернули лютого ворога. А також слава і тим сірим, непомітним лицарям, котрі, своїм життям доказали лишній раз світові, що єдиною справжньою силою — силою, котра дійсно може зупинити дальнійше розповсюдження по світі, страшної московської духовної пошести — це ті молоді національно-державні організми, що повстали на руїнах московського царату. Перемога Польської зброї під Варшавою, у цьому відношенню, в також і величезною, першорядною нашою перемогою, бо тоді, коли Польща билася біля Вісли, з навалою московською, то армія У. Н. Р., з такою самою навалою, билася на річках Стрипі і Дністрі. Про інші наслідки цієї перемоги, як наприклад, про підняття духа в нашій армії, котра стільки крові своєї, спільно з польською армією, проливала і проливає — казати не приходиться, бо це кожному відомо. Маємо тверду віру, що ці перемоги над Віслою Стрипою та Дністром, це лише перші квітки на шля-

ху торжества одвічних прав поневолених і експльотованих народів; що це лише перші ластивки — вістунки благодатної волі для відроджених націй, а в першу чергу, для нації української, котра стільки своїх найкращих синів віддала на боротьбу за волю рівність і братерство народів

А. К.

Кампанія 1920 року на проти-більшовицькому фронті між Дністром та Двиною.

(Відворот.)

На протязі перших місяців 1920 року йшла велика політична та стратегічна підготовка широких весняних операцій на Вкраїні.

Думка про ці операції зародилася властиво ще в листопаді 1919 р., коли змучена фізично та ослаблена морально українська армія мусіла відійти за лінію фронту Польських військ.

Весняний наступ розвинувся в кінці квітня і незабаром довів союзні Українсько-Польські війська до гучних успіхів, які в найкоротшому часі увінчалися заняттям Києва та просуванням, на лівому боці Дніпра, аж за Бровари.

Українські війська головною масою йшли в напрямку на південний схід і своїм правим крилом тримались Дністра. В районі залізниці Жмеринка-Одеса до них приєдналась армія Генерала Омеляновича-Павленка, яка ще з листопаду 1919 р. вела неустанну боротьбу з ворогом на Київщині, Полтавщині, Катеринославщині, Херсонщині та Поділлі.

Це приєднання Героїчних частин—загартованих кадрів нової армії — ще більше піднесло воєвничий дух серед наших героїв — борців.

Але ворог не дрімав. Зліквідувавши на Кавказі рештки Денікінських військ, більшовики напружено перекидали на свій західний zagrożений фронт всі частини, які після цього звільнились, з метою припинення україно-польських успіхів та переходу в проти-наступ.

Головною активною силою для цього у них була так звана кіанна армія Буденного. Ця армія складалась переважно з Донців, Кубанців та горців і налічувала в своєму складі до 10.000 шабель, зведених в 4 дивізії.

Поки ця кіанна маса скупчувалась в районі на схід від лінії Христинівка-Липовець, дві інші сильні ворожі групи почали 14-го травня рішучий наступ на фронті поміж Прип'яттю та Двиною.

Метою цього наступу було—захоплення лінії Молодечно-Мінськ і примушення Польського Головного Командування до стягнення значних сил з України на північ.

В кінці травня цей рішучий удар більшовиків був цілком припинений. Скоплені для

проти наступу польські сили почали свої акції і в кінці першої третини червня виправили те положення, яке вони займали до початку ворожої атаки. Але без сумніву ці операції більшовиків на півночі почасти поспувели військову ситуацію на Україні.

Кінна армія Буденного при підтримці технічних засобів, артилерії та панцирників почала 30 травня рішучий наступ на фронті між Христинівкою та Білою Церквою в напрямку на північний Захід і йшла трьома кольонами — на Житомир, Ходорків та Фастів.

Завзяти бої в цьому районі тривали кілька днів; з рештою ворогові вдалось зломати слабо обсаджений фронт і зайти в половині червня головними силами на пересіч залізниці Київ-Бердичів і шосе Київ-Житомир, а розїздами — на пересіч залізниці Київ-Сарни.

В той же час друга більшовицька група розвивала свої, досить рішучі, операції в районі Чернобиля на Полісся.

Напрямок та рішучістю дій, згаданих двох більшовицьких груп яскраво виявилась думка ворожого Командування — відрізати Київ від комунікації з заходом і цим зліквідувати всі війська, які знаходились навкруги Києва. Становище, обсаджуваних околиці і самий Київ, військ стало надзвичайно zagrożеним і примусило поляків залишити його, 12 червня, і пробиватись на захід на свої комунікаційні шляхи.

В цій тяжкій відворотній операції армії належало — в першу чергу відкрити шляхи по шосе на Житомир та по залізниці на Коростень, а в друге — поширити цей прохід відсуненням на південь так рішучо прорвавшись частин Буденного.

Операція ця була надзвичайно важка і вимагала од війська уміння, відваги та терпливости. Відворот з рішучими завзятими боями був гарно проведений, і 13 червня армія Генерала Рідз-Сміглого зупинилась на Тетереві.

В цій операції назвичайно відзначилась 6-а Українська Стрілецька дивізія Полковника Безручка, яка весь час йшла з завзятими боями в хвості армії і не тільки не понесла втрат полоненими або майном, а навпаки, добула і полонених і трофеї.

Під Чернобилем війська Генерала Сікорського нанесли сильну поразку згаданій вище більшовицькій групі і цим забезпечили з півночі відворот військ Київського напрямку.

Цим власне виходом армії Генерала Рідз-Сміглого з грізного становища, в якому вона опинилась під Києвом, і закінчується в головних рисах перша фаза відвороту протибільшовицького фронту. Відворот цей серед тяжких бойових обставив був проведений надзвичайно сміливо і мстецьки.

З боку більшовиків цікаво те, що головним тереном війни ними числиться Україна, куда вони й кидали свої найкращі війська і твердо і рішучо проводили гарно продуману стратегічну операцію. Фронт білоруський залишається друго-

рядним, лише для допомоги в досягненню рішучих наслідків на Україні. Вони також настирливо але з меншими та гіршими силами ломали польський фронт на півночі. Цим відтягалися польські резерви з України, де в той же час пішла завзята підготовка до атаки. В такій оцінці важливості українського театру війни виявляється, що більшовики розуміють небезпечність для себе залишення на Україні на довший час Української влади, якої давно чекало населення, і яка б мала повну змогу створити твердий опір більшовизму, а також і бажання підчинити своїй владі як мога більше багатой хлібом території.

На фронті Української армії справа весь час стояла гарно. Короткими ударами армія причиняла ворогові тяжкі поразки та багатила військовою здобиччу. Разом з тим армія комплектовалась, озброювалась та одягалась і готовилась до дальнішого, рішучого наступу. Про відворот ніхто й не думав і лише становище на фронті сусідних, з півночі, армій примусило глянути вліво та назад.

Фронт Вінниця-Житомир подавався на захід. Група Генерала Ромера наносила ворогу тяжкі втрати в районі Шепетівка-Звягель. Але широкий фронт міг бути обсаджений лише окремими групами. Гарна кіннота ворога продиралась поміж цих груп, весь час виходила на тили та руйнувала їх... фронт ступнево все дальше та дальше подавався назад.

Д і д.

Ворогам України.

*В слова спасаючі, небесні і чисті,
Які притіс колись до нас Месія,
Повірили тоді, як вмер Він на хресті . . .*

*Народ мій викохав в собі святую мрію,
Не вірите ви їй, смієтесь і плюєте,
Хоробу, голод, смерть по Україні меч ваш сіє*

*З девізом „не било і нету . . .“
Сказилися сліті! Ви, як жида Христа,
Схотіли край, мій рідний край розняти,*

*Мій нарід знищити навіки, до чиста,
Й по смерти, як Христа, його лишень признати
Признаєте раніш! Нас мало, но ріка*

*Скоріш поверне течію від моря,
Ніж з миром вам протягнеться рука,
Забувши глум, насмішки дикі й горе.*

Макар Дикий

Малюнки життя.

Про Мішу - українця й Альошу - юденіча.

Канцелярія. Маленькі кімнатки. Повно — повнісінько людей. Є між ними й наші, є й чужі. Багато українських старшин і не менше тих „афіцерів“, які надходять до цього українського закладу „поінформуватися“.

Один із учасників північних золотопогонних походів пильно вдивлюється в старшину, який стоїть біля телефону. Цей же старшина, учасник боїв з подібними „визволителями — об'єдинителями“, не помічає свого давнього знайомого. Нарешті „афіцер“ — юденіч пізнає свого товарища з військової, ще російської школи і полку і підходить до нього.

„А, здоровствуй, дорогой Міша. Сколко лет, сколько зім! Ну, как же ти теперь пристроїлся?“ Міша не охоче подає руку і несподівано для Альоши вибухає:

„Иди к бісу! Ви з нас три сотні літ кров смоктали. І тепер ще підлещувєтесь? Геть, Годі!“...

„Что с тобой, Міша. Да я просто не узнаю тебя, брось дурака валять“.

„Алеж за те я вас усіх добре знаю. Годі“ „Ну, не сердись“ — пробує вийти з паганого становища аніяковий юденіч-Альоша і не наводить нішого запиту Крім: „скажи — которий час“.

„Дві години і двадцять п'ять хвилин“, — сухо відповідає Міша і хоче прощатися.

Мовчанка. Старшину кличуть до телефону, а Альоша Бубенчиков декільки хвилин стоїть в канцелярії і сам не знає, що таке сталося. Врешті виходить у першу кімнату, де — на втіху собі — зустрічає теж юденіча — Юру Попова. Звичайно радий зустрітися, але дуже роздратований своєю прикрою розмовою з Мішою.

„Вот не панімаю етіх хахлов, — вот упрямий какой народ! Паймі, Юра, встретіл своево таваріщ, а он: ти — гаваріт: — тріста лет кровь с меня смактал. Панімаєшь? Да — разве ето било? І ещо ето протівное слово „смактал“.

„Ну, оставь, брось еті глупості; не в етом дело“ — заспокоює його Юра, який трохи уже „знає“ — Україну, бо був і в денікінцях.

„А патом вшо, — я уже савсем не панімаю, к чему ето он сказал, — я ево спрашіваю: „ка-

Дух не вгасає!

(З життя українців-„бредовців“).

У відділах „саветної“ своїми подіями на Україні денікінської армії, а саме: у відділах ген. Бредова, який продерся через більшовницький фронт на територію Польщі опинилось багато українців. Це переважно такі особи, яких українська влада звільняла від мобілізації: народні вчителі, студенти вищих шкіл, урядовці державних установ і т. д.

Є між ними й такі, що служили в українській армії, а підчас відвороту залишалися по шпиталях і після видужання були змобілізовані Денікіним. Денікін всіх мобілізував, особливо старшин.

В „добрармії“ всякий прояв української національності карали немилосердно. Українці, які волею судьби попали в цю незабутню своїми „ділами“ армію, були принижені, придушені й позбавлені прав людини: не сміли називати себе своїм власним іменем, вживати своєї рідної мови. Будучи безпосередніми свідками дикунських грабіжів, насильств, знущань над селянами, вони не мали права навіть слова сказати в оборону правди і справедливості, в оборону українського народу.

За кожне слово, сказане по українськи або про Україну, карали шомполами, вязницею, позбавленням старшинських рангів. Полковник Сільванський просидів чотирі місяці у вязниці й позбавлений старшинських рангів лише за те, що розліпив службове оголошення в районі свого росташовання, друковане українською мовою. Було багато випадків, що свідомих українців розстрілювали без суду лише тому, що вони українці. Дуже тяжко було переносити таке знущання, але

приходилось мовчати і чекати щасливого часу, щоб вирватись із московських пазурів. Цей щасливий час настав.

Всі відділи Ген. Бредова були росташовані по таборах інтернованих. Опинившись на терені заприятеної до України держави, українці зразу почали мріяти, як би відокремитись від москалів. Стали гуртуватись в „громади“, спочатку таємно, а потім отверто і офіційно, заявивши про це через своїх представників ген. Бредову і польському урядові. Маю під руками дві заяви, які були подані „українським ініціативним гуртком“; одна до Сеймової комісії, котра з доручення Сейма об'їздила табори, а друга — на руки генерала Бредова. Подаю їх для ілюстрації без всяких змін.

„Ініціативний гурток старшин — українців в таборі Стрілкові. До Сеймової Комісії.

З А Я В А

Від самого початку перебування армії Бредова в таборі почалися непорозуміння між українцями і росіянами цієї армії. Ці непорозуміння протягом часу повели до того, що українці одверто стали заявляти про небажання їхати кудись далі в „Добрармію“ і взагалі служити в ній, і про намір вступити до української армії. Аби зреалізувати своє бажання українці — старшини утворили свою організацію, яку і репрезентує „ініціативний гурток старшин — українців“, коли по визнанню самостійності України Польщею, стала відома відозва Отамана Петлюри, почався рух і серед козацтва. Наслідки цього сказались в тім, що більше ніж 50 відсотків Бредовців табору зареєструвалося, як українці.

торий час“, а он атвечаєт: „двє гадіни і двадцять пять філінов“. Кого он назвал „гадіной“, каво „філіном“, — і к чему?“.

Юра бачить, що Альоша почав розглаголь- ствувать, як „в єдиной, неделімой“, тактовно виво- де його в готельовий коритар. Довго Альоша і Юра блукали по коритару.

Міша ж в цей час сидів за столом і думав про те велике зло і шкоду, які завдали Україні „добровольці“.

Альоша галасував про „ізмєну“ українців, про те, що він ім „ещо покажет“, і що все це „возмуті- тельно“. А практичний Юра відводив його на бік і шепотів: „Брось ти свой дєтскій лепет, не во вре- мя, мілий, ти задумал воевать с українцями: Пай- дьом лучше к твоему таваріщу, пусть он пасаве- туєт: где здесь і как можно адержать дапамогу. Я вєдь тоже служіл в українських частях прі гетманє“.

Альоша гнівався і мовчав. Йому хотілося ще побачити Мішу, згадати з ним „военную школу, маньоври, выпуск, Люсю та инше. А тут на переш- кодї стала для нього „какая-то Україна“.

Сам він-бідолаха—нею, очевидячки, ніколи не

цікавився. Ніхто йому не наказував нею цікавитися. На жаль, не знайшлося доброї людини, яка хочаб дещо росповіла йому про ню. Зразу після все- російської революції його полкові товарищі і він з ними, називали Україну німецькою інтригою. А тепер сам Альоша бачить, що вже немає права назвати її й польською інтригою.

Так вони довго ще блукали по коритару. Нарешті попрощалися. Юра посунув в канцелярію „поінформироваться про дапамогу“, Альоша ж у роспуці за „Мішу - украинця“, і в глибокій задумі виїшов із отеля і пішов шукати якоїсь иншої канцелярії.

Сирій Полтавець.

Українська армія та постачання.

„Армія боса і гола . . .“

За останні два роки боротьби Україн- ської Армії тільки і приходилось чути, що армія „боса і гола . . .“ Цей крик чути

Прислухучись до настроїв і бажань українців, ми визнали потрібним підчас приїзду генерала Бредова подати йому офіціальну заяву, яку додаємо до цього. В відповідь на неї Ген. Бредов заявив уповноваженим нашим, що з свого боку він не тільки не стане на перешкодї, а навіть допоможе, але після того, як він довідається про погляд на цю справу Ген. Врангеля.

На підставі вищесказаного, ми—в імени українців табору звертаємося до Вас з про- ханням, вжити заходів перед Урядом Польщі про відправлення нас в найближчому часі до Української армії, бо в час коли рїшається доля краю ми, звичайно, більше користи при- несе́м там, на полях України, ніж тут в та- борі. Гадаючи, що техничне переведення цієї справи, займе все ж якійсь довший час, а ми сидимо тут без роботи, ми просимо про негайне переведення нас до окремого відділу, для того щоби вже тут перевести військову організацію між українцями, роспо- чати вправи і національно-моральне вихован- ня козаків.

Дбаючи про добробут української армії, ми, організація, яка стоїть близько до людей табору, просим в разі переведення реєстрації, давати нам право викреслювати елемент не- певний, що до українства — з реєстрів, або ж переведення реєстрації цілком доручати нам.

Полковник Приходько, Сотник: Кибаль- чич Сотник, Івко. II травня 1920 року табор Стрїлків.

Заява Генер. Бредову по справі пере- воду українців до української армії.

„До Генерала Бредова.

З А Я В А.

Користуючись нагодою перебування Ва- шого у таборі полонених Стрїлкові, ми, Ініція- тивна група старшин — Українців по справі переведу українців до своєї армії, вважаємо, слушним заавити слїдуєче.

Добровольча армія, яка перейшла тері- торію України, зруйнувала наші оселі, розби- ла нашу армію і полонила нас, ніколи не могла бути близькою для нас по духу і ідеалам. Доки у неї була в руках зброя ми, звичайно, мусіли мовчати, бо знали, чим би відповіли Ви нам.

Тепер, коли ми опинились на теріторії Польщі, ми в імени всіх українців табору Стрїлків, заявляєм, що служити своїм ворогам довше не хочемо і, чуючи заклик Отамана Українських Військ ПЕТЛЮРИ, ставати до зброї, в найближчий час вступаєм в ряди Української армії.

Полковник Приходько, Сотник: Кибаль- чич, Сотник Івко, Хорунжий Василчченко“.

Не зважаючи на принципову згоду Ген. Бредова про виділення українців в окремі відділи, місцеве „начальство“, особливо гвар- дія стали чинити різні перешкоди аби роз- бити українську організацію і не допустить до відокремлення. Почались провокації, до- носи, арешти.

В Стрїлкові в театрі, підчас виконання українського народнього гимну, москалі під- няли такий гвалт, що Команда табору змуше- на була вислати озброєну силу, що би заспо- коїти „золотопогонних героїв“, які почали

було в кожному донесенню командуючих частинами, на кожному зібранні тих, хто так чи інакше торкався справи постачання.

З початку 1919 року, коли з армії сипались вимоги на шинелі, було підраховано, скільки шинелів було відпущено за грудень 1918 року та січень 1919 року і виявилось, що частинами армії було відпущено всього 34000 шинелів (крім кожушків та іншого теплового одягу).

Хто знає, скільки тоді було в армії людей, зрозуміє, що без шинелів людей не могло бути, але коли все-ж таки козаки були без шинелів, то кудиж вони подівались.

Гадаю — цілком зрозуміло, що коли всі на селах одягнуті в шинелі та інше козацьке вбрання, то, козак на фронті буде бо-

сний та голій. Робимо заклик, або мобілізацію, знов являються босі та голі до війська Я знаю випадки, коли мати приводила сина до мобілізаційного пункта в чоботях та шинелі, а по мобілізації забирала у нього і чоботи і шинель назад, бо в частині все одно дадуть . . . Син її по холоду і морозу іде далі босий без шинелі, мерзне; добравшись же до частини знов чекає одягу . . . Хіба мало було випадків, що такий захворіє тифусом, не дочекавшись одягу, і замість допомоги армії тільки збільшує хворих в шпиталях. А одягнете його, — він втікає до дому і знов чекає, коли його заставлять піти до війська.

В 1918 та 1919 р. р. коли запаси одягу від демобілізації бувшої російської армії бу-

робити наступ на українців. В цій акції найбільш визначився полковник АХАТКИН, царський патріот і великий україножер.

В Пікулічах ганебну роль відіграв полковник УДОВИЧЕНКО, — ренегат і московський наймит. Він нічого спільного не має з Олександром УДОВИЧЕНКОМ генералом української армії. Коли хто небудь називав себе українцем і висловлював бажання вступити до української армії, то цей ренегат замикав його в карцер і мовив голодом до того часу поки „ізмєнник“ не відмовлявся сам від себе, себ-то, переставав називати себе українцем.

В деяких таборах, напр. Александрові українці довго не заявляли про себе, бо боялись, що москалі вночі їх передують. В Домбю, з перших днів приїзду туди „добра армії“ українська організація стала набирати сили. Москалі не мали спроможности зруйнувати і тому пустились на провокацію. Почали провадити свою ганебну, руйнуючу роботу, підбурюючи козацтво не слухати своїх старшин, бо вони, мовляв служать полякам.

Заходами української Військової Мсії в Польщі, українці по всім таборах були відокремлені в окремі бараки і навіть відділи. Засновані комітети, призначені начальники. В деяких таборах напр. в Стрількові українська організація поставлена дуже гарно: заснована порядна трупа, є гарний хор. Ставляться вистави, концерти, читаються щоденно лекції. В половині м. червня, з дозволу Польської влади, була улаштована вистава — концерт у містечку Слупцях (біля Стрількова). Саля була переповнена. Перед виставою оден із українських старшин виголосив промову (по польськи) на тему українсько-польський союз. Наряду з українським виконали польський народний гимн. Публика привітала акторів і хор оплесками, а бургомистр в імени громадян висло-

вив щиро подяку. Чистий прибуток від вистави пішов на користь польських жовнірів і українських козаків, які бються проти спільного ворога. Треба завдячити коменданту табору Стрільків, який багато допоміг зміцненню української організації.

Отже українці відокремились. Відгородились від „старшого брата“ протами. Живуть собі спокійно, мирно, тихо. Запровадили у себе порядок, дисципліну. В бараках чисто. Над комендантським баракком жовто-блакитний прапор. Вечорами роблять повірку, співають молитву, гимн. Але „старший брат“ — москаль бредовець не може заспокоїтись. Йому український прапор очі ріже. Погодитись в тим, що українець, якого він привик уважати за свого раба, тепер відділився, став людиною і що-вечора співає бойову пісню волі, — йому ніяк не хочеться. (А москалі дійсно бідолахи, бились за щось і ще думають битись, а навіть свого народного гимну не мають тому, мабуть, так казяться, як почують український гимн). Москалеві це дуже не подобається. Він бачить, що старшин не розагитуєш, він пролазить до козаків, пропонує їм знов повернути назад до „доблестної добрармії“ і обіцяє навіть виплатити „кінські“ гроші. (За час побуту на Україні москалі бредовці награвували силу коней, а тут видали за „собственных“ і одержали за них гроші). А коли бачить, що українці й від грошей відмовляються, він організовує „бойову організацію“ і оголошує чорний терор. 15 липня ц. р. о II год. вечора в таборі Стрільків цали жертвою цієї „організації“ оден український старшина і двох козаків. От таке то, на наш жаль, братнє життя москалів з українцями, у неволі. А що ж може бути на волі?

Т. Драченко.

ли розкидані по цілій Україні, — мсжио було, здавалось, без кінця давати, але виявилось, що кінець настав . . . І, коли літом 1919 р. була потреба, приходилось чоботи, шинелі та все, що потрібно було, купувати у ріжних спекулянтів, які скуповували це добро по селах. Наслідком цього всього і було те, що в жовтню та листопаді козаки мусили були битися по морозу та по коліна в снігу без чобіт, без шинелів. Стратили всі запаси, розгубили все, що було і, коли в 1920 р. преїждалась армія ген. Омеляновича-Павленка — дійсно боса і гола, довелося починати з початку.

Здавалось би, що практика двох років научила нас . . . але . . . ні . . . і зараз прибувають представники від дівізій та частин зі скаргою, що козаки „босі і голі“.

З друкуемого в нашому тижневику відчоту, Військової Місії в Польщі, видно, що за останні місяці послано лише в Південну армію коло 26,000 комплектів одягу, коло 13000 пар черевик, але армія знов „боса і гола“. Це якийсь фатум над нами . . . Кудиж подівалось те що посилалось. Доходять чутки, що в Проскуріві 8 вагонів одягу та черевик спалили. Не хочеться вірити цьому. Як опинились вони там, коли посилалось в армію?

Козаки! Дуже тяжко зараз добувати що-небудь для вас.

Умови дуже тяжкі. Бережіть те що іде до вас, бо цім самим ви зберігаєте своє життя. Слідкуйте самі за собою, за своїми товаришами; не доводьте до продажі, до знищення того, що Вам надсилається, бо достається воно не легко.

М. Б.

3 широкого світа.

Більшовики, в останій час, в усіх своїх нотах, на мирових переговорах, підкреслюють: „Совітська Росія і Україна“.

А чому противній стороні не стверджувати б „Річнесполіта Польська і У. Н. Р.“.

* * *

Франція підтримуючи Польшу у боротьбі проти більшовиків, тим самим, підтримує і нас, але, одночасно, цими днями вона визнала уряд Врангеля, котрий вкुकоблився в Криму та на півдні України. А начальник штаба маршала Фоша — погромця німців, генерал Вейганд, уже де-кіько разів мав довгі авденції з Головою Української Військової Місії в Польщі генералом Зелінським. „Темна вода в облацех“.

* * *

Більшовики випустили в світ „Червону книгу“ в якій подібрано цілий ряд документів сприяюче висвітлюючих більшовицьку справу. „Червона книга“ перекладена на усі європейські та азійські мови.

* * *

В звязку з більшовицькім наступом на Варшаву, на Горішньому Шлеську, німці, осоружно виступили против поляків і французів, котрі там тримали свої невеличкі военні команди. Дійшло до кривавої боротьби. В Катовицях і Глівіці, з обох сторін були забити й ранені. Очевидно, пануючі нації нічому не навчилися у світовій війні. Росія хоче панувати над Україною, а Німеччина над Польщею.

* * *

У Варшаві почав виходити на Польський мові тижневник „Союз“ (Sprzymierze) під ред. д. Ст. Седлецького. Тижневик присвячується справам взаємних союзів новоповставших держав. Щиро і справедливо освітлює українські справи. Добре було б коли б він виходив в якийсь, для всіх, бузших у російськ. ярмі, народив зрозумілій мові — ну хоч би у тій же таки . . . російській мові, котра є для них, поки що, мовою дипломатичною.

* * *

Італійський міністр закордонних справ Князь Сфорца, оголосив декларацію Італійського Уряду, на прикінці, котрої він каже: „Раз Російській Совітській уряд існує, то це є реальний факт, а тому Італія мусить його визнати“. Так само як коли б хто сказав: „Злодії існують — це реальний факт, а тому — хай живе злодійство!“ Фактично, італійців цікавить не совітський уряд, а українська пшиниця, з котрої вони уміють робити та їсти дуже смачні італійські макарони.

* * *

Україна, Кубань, Донеччина, Кавказ, а також центральні губерні самої Росії, зараз обхоплені повстаннями. Розпочалася якась горячка повстаннь. Червоне начальство не знає куди кидатися і що робити.

* * *

В центральних губерніях Росії, у цьому році величезний неврожай. Літом були страшні засухи. Яко наслідкі цього неврожаю—Петроград і Москва почали одержувати зменшені пайкі живности. При попередніх пайках людність мерла з голоду, а шож буде тепер?

Від Редакції.

Всім, хто звертався до нас із запитаннями про місце перебування Санітарного потягу № 7 Міжнародного Червоного Хреста, який вирушив із Відня 21 червня, ми маємо подати такі відомости: до Камянця-Подільського він прїїхав 4 липня. На жаль, підчас евакуації він був залишений в Камянці, при чому всі ліки і майно було розграбовано, як маємо більш-меньш певні відомости.

з відсотку про відправку Військовою Місією в Польщі одягу, обуття, білизни, кашкетів гузіків, та знарядження і зброї для Української Армії.

КОРОТКИЙ ВИТЯГ

КОЛИ І З КИМ ВІДПРАВЛЕНО
ТА ХТО ПРИЙНЯВ.

№	КОМУ ВІДПРАВЛЕНО	Одягу комплектів.	Обуття пар.	Білизни пар.	Кашкетів штук.	Гузіків національних штук.	Знарядження	Зброя
1	До Кам'янецької Юнацької Школи	150	150	300	—	—	—	—
2	До 2-ої Стрілецької Дівізії	1000	1000	1000	—	—	—	—
3	До 6-ої Запасової Бригади	2000	1000	2000	—	—	—	—
4	До 2-ої Стрілецької Дівізії	5000	—	5000	—	—	—	—
5	До Армії Ген. Омеляновича Павл.	5000	3000	5000	—	—	—	—
6	До Ставки Головного Отамана	600	600	600	600	3600	600	600
7	До Військового Міністерства	10000	—	—	5360	140400	—	—
8	До 2-ої Стрілецької Дівізії	1500	6500	3000	—	—	—	—
9	До укр. збірної станції в Ланцут	—	—	5000*	3000	15304	—	—
10	До Ставки Головного Отамана	289*	—	—	1040	122180	—	—
11	До Гол. Управл. Ген. Штабу	276	150	—	—	—	276	—
12	До укр. збірн. станції в Ланцуті	3000	—	3000*	—	—	—	—
13	До Головн. Інтендантс. Управл.	160*	96	—	5040	—	—	—
Разом відправлено		28319 і 449 стар-шинськ-кми	12496	19900	15040	311984	876	600

Примітки: Комплектом одягу рахується френч, штани, і шинеля, білизни — кальсони і сорочки.

x метрів полотна.
* комплектів старшинського одягу разом з кашкетами.
в кальсон.

Референт господарчого відділу,

Полковник **Бондоровський.**

20 серпня 1920 р. м. Варшава.